

Beroepsprofiel van de creatief therapeut

Inhoud

Inleiding	2
Definitie	2
Beroepstaken	3
Beroepstaak 1: Creatief therapeutische interventie	3
Assessment en indicatie stellen	4
Plannen van de creatieve therapie.....	4
Uitvoeren van de creatieve therapie.....	4
Evalueren.....	5
Beroepstaak 2: Communicatie: organisatie en samenwerking.....	5
Beroepstaak 3: Professionele en persoonlijke ontwikkeling.....	5
Beroepstaak 4: Onderwijs, onderzoek en profilering van het beroep.....	6
Ethiek.....	7
Werkveld	7
Bijlage 1: de ethische code van de creatief therapeut.....	8

Inleiding

Voor u ligt het beroepsprofiel van de creatief therapeut. De creatief therapeut is breed inzetbaar in verschillende settings en levert met haar creatieve, unieke manier van een kunstvorm inzetten binnen therapie een bijdrage aan zowel het individu als de maatschappij.

Dit document vat de functie van creatief therapeut kernachtig samen aan de hand van vier beroepstaken, met een opsomming van deeltaken.

Wijzigingen ten opzichte van het beroepsprofiel uit 2012 zijn te vinden in de vernieuwde definitie en een aanscherping van de beroepstaken.

Dankzij peer review en member checking is er een breed draagvlak in het werkveld voor dit bijgewerkte beroepsprofiel.

Definitie

Creatieve therapie is handelings- en ervaringsgericht. Ze omvat de gespecialiseerde behandelvormen beeldende therapie, dans- en bewegingstherapie, dramatherapie en muziektherapie.

De creatief therapeut zet, in voortdurende afstemming met de cliënt, de therapeutische eigenschappen van de kunstvorm en de therapeutische relatie doelbewust in.

De beleving en de betekenis die de cliënt aan de therapie geeft, staan hierin centraal.

Dit resulteert in een therapeutisch proces waardoor er een verschuiving van de klachten, een verandering, een groeiproces of een herschrijven van het verhaal ontstaat.

Beroepstaken

De beroepstaken van de creatief therapeut en de daaronder vallende deeltaken zijn een samenhangend geheel van de competenties van de creatief therapeut.

Beroepstaak 1: Creatief therapeutische interventies.

Beroepstaak 2: Communicatie: organisatie en samenwerking.

Beroepstaak 3: Professionele en persoonlijke ontwikkeling.

Beroepstaak 4: Onderwijs, onderzoek en profilering van het beroep.

Beroepstaak 1: Creatief therapeutische interventie

Deze beroepstaak kan worden gezien als de kerntaak van de creatief therapeut. Binnen deze beroepstaak staat het contact met de cliënt en de ervaring in het medium (de kunstvorm) centraal. De therapeutische relatie kenmerkt zich door een voortdurende afstemming tussen wat gebeurt in interactie met de cliënt en tussen de ervaringen die worden opgedaan binnen het medium. Dit wordt gekenmerkt door een complexe integratie van verschillende elementen. We onderscheiden verschillende deeltaken om dit in het kader van het beroepsprofiel duidelijk te schetsen. In realiteit spelen deze verschillende deeltaken voortdurend op elkaar in en beïnvloeden elkaar. Het gaat hier om een circulair gegeven, waarbij telkens opnieuw wordt uitgevoerd, geobserveerd, geëvalueerd en geïntegreerd. De verantwoordelijkheid voor de gemaakte beslissingen in dit klinisch redeneerproces ligt bij de creatief therapeut.

Afhankelijk van de setting stemt de creatief therapeut elk van de deeltaken af met een interdisciplinair team, andere zorgverleners of de context (zie beroepstaak 2).

De creatief therapeut geeft zowel groepstherapie als individuele therapie. De keuze hierin wordt gemaakt via de indicatiestelling. De verschillende deeltaken zijn toepasbaar in beide situaties.

Deeltaken van beroepstaak 1:

- Assessment en indicatie stellen
- Plannen van de creatieve therapie
- Uitvoeren van de creatieve therapie
- Evalueren

Assessment en indicatie stellen

In een kennismakingsfase onderzoekt de creatief therapeut voor een eerste keer de hulpvraag en/of de verwachtingen van de cliënt ten aanzien van de creatieve therapie en de factoren die belemmerend zouden kunnen zijn voor de therapie.

Afhankelijk van de specifieke werksetting maakt de creatief therapeut gebruik van een werkvorm die geschikt is om de startsituatie in beeld te brengen, bijvoorbeeld een observatiemethode in het medium, een gesprek, een vragenlijst.

Indien aangewezen en met toestemming van de cliënt betreft de creatief therapeut een doorverwijzer, een eerdere behandelaar en/of de context in het kader van assessment.

De creatief therapeut schat in of creatieve therapie binnen een bepaald medium aansluit bij de hulpvraag, de verwachtingen en de voorkeuren van de cliënt (Indicatiestelling). Indien nodig verwijst de creatief therapeut door. Groepstherapie of individuele therapie wordt geïndiceerd door de creatief therapeut.

De creatief therapeut draagt bij aan het stellen van een diagnose vanuit observaties en ervaringen in de creatieve therapiesessies.

Plannen van de creatieve therapie

De creatief therapeut bepaalt de doelstellingen voor de therapie aansluitend op de noden, verwachtingen en de hulpvraag van de cliënt en stemt hier werkwijze en methode op af.

De creatief therapeut organiseert de randvoorwaarden en werkafspraken. Dit gaat onder andere over afspraken rond het beheer van de therapieruimte, de therapietijd en de veiligheid.

De creatief therapeut onderbouwt de geplande interventies vanuit kennis van mediums specifieke methodes en psychotherapeutische kaders en onderzoek.

Inspeland op het creatief therapeutisch proces brengt de creatief therapeut flexibel aanpassingen aan, aan het vooropgesteld plan.

Uitvoeren van de creatieve therapie

De creatief therapeut draagt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de therapie en voor het therapeutisch klimaat.

De creatief therapeut gaat bewust en ethisch om met de therapeutische relatie (zie ethiek). De creatief therapeut stemt zich af op de unieke noden van de cliënt.

De creatief therapeut zet het medium (creatief-therapeutische werkwijze, materialen en technieken) methodisch in om het creatief proces mogelijk te maken. Dit methodisch inzetten vergt kennis, inventiviteit, flexibiliteit en technische vaardigheid in het creatief therapeutisch medium om de eigenschappen van het medium af te stemmen op de cliënt. Uitgebreide kennis van het medium is noodzakelijk, evenals kennis van de doelgroep/werkgebied (zie beroepstaak 3).

De creatief therapeut zet de ervaring van de cliënt centraal en legt verbanden tussen de ervaring en betekenisverlening. De creatief therapeut zet taal methodisch in binnen het creatieve proces.

De creatief therapeut varieert in manieren om de groep te begeleiden en draagt hierin de verantwoordelijkheid als groepsleider en procesbegeleider. De creatief therapeut observeert groepsdynamieken, geeft deze taal en bewerkt ze in het medium.

Evalueren

De creatief therapeut evalueert voortdurend de behandeling, het verloop van het proces in het medium en de therapeutische relatie. Op geregelde tijdstippen gebeurt dit ook formeel (zie ook beroepstaak 2).

De creatief therapeut evalueert wanneer de behandeling afgerond kan worden. Bij afronding van een proces bespreekt de creatief therapeut een eventuele vervolgbehandeling en/of verwijzing met de cliënt. De creatief therapeut verzorgt de eindrapportage.

Beroepstaak 2: Communicatie binnen de organisatie en de samenwerking.

De creatief therapeut werkt nauw samen met alle partners binnen het zorgtraject en communiceert transparant. De creatief therapeut slaagt erin om eigen standpunten te vertegenwoordigen en staat open voor overleg.

De creatief therapeut maakt het eigen therapeutisch handelen inzichtelijk en motiveert de gekozen methodes, technieken en werkvormen binnen het behandelplan. De creatief therapeut geeft inzage in de behandelresultaten, onder andere aan de hand van een inzichtelijke cliëntenadministratie, waarbij de privacy van de cliënt is gewaarborgd (zie ethiek).

De creatief therapeut vertaalt het therapeutisch proces van de cliënt, mondeling en schriftelijk. De creatief therapeut verzorgt het communiceren van informatie door de taal af te stemmen op de specifieke context (de doelgroep, in teamverband, binnen de familiale context).

De creatief therapeut neemt actief deel aan teamvergaderingen, therapeutenoverleg, intervisie en visieontwikkeling.

De creatief therapeut levert een actieve bijdrage aan het beleid van de organisatie en houdt zich bezig met de profilering en de positionering van de creatieve therapie door de deskundigheid van het vakgebied uit te dragen en nieuwe ontwikkelingen hierin te bespreken (zie beroepstaak 4).

De creatief therapeut ondersteunt, informeert en/of adviseert andere medewerkers in hun interventies.

De creatief therapeut is in staat een netwerk van professionals op te bouwen en te onderhouden.

Beroepstaak 3: Professionele en persoonlijke ontwikkeling

De creatief therapeut gaat ten rade bij het eigen netwerk en leest relevante literatuur om op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen binnen het werkveld. De creatief therapeut maakt gebruik van bestaande middelen en mogelijkheden in literatuur en binnen verenigingen en organisaties.

In het kader van de eigen professionele en persoonlijke ontwikkeling zoekt en volgt de creatief therapeut geschikte bijscholingen en opleidingen, om diens kennis en kunde actueel en kwalitatief te houden. Lid zijn van een beroepsregister biedt hiervoor een kader. De creatief therapeut houdt rekening met opleidingsnaden op het vlak van de mediums specifieke vaardigheden, psychotherapeutische kaders, organisatorische en maatschappelijke ontwikkelingen en kennis van de doelgroep.

De creatief therapeut vertaalt de opgedane kennis en vaardigheden naar de eigen werkcontext en deelt deze met anderen.

De creatief therapeut reflecteert over het eigen handelen met zicht op het eigen functioneren en toetst dit af (interview, supervisie). De creatief therapeut investeert in zelfzorg omdat het creatief therapeutische werk een grote impact kan hebben.

Beroepstaak 4: Onderwijs, onderzoek en profilering van het beroep

De creatief therapeut begeleidt studenten in hun stage en/of eindwerk. De creatief therapeut deelt kennis, ervaring, persoonlijke visie en methodiek met anderen.

De creatief therapeut destilleert onderzoeksvragen uit de eigen werkcontext en communiceert deze in de eigen werksetting en naar opleidingen en onderzoeksinstellingen. De creatief therapeut zet het onderzoek op en/of informeert zich over lopende onderzoeken en levert een bijdrage indien nodig.

De creatief therapeut zorgt voor de profilering en positionering van het beroep binnen het zorglandschap en in de bredere maatschappelijke context.

De creatief therapeut kan op professionele en wetenschappelijke manier rapporteren.

De creatief therapeut is geregistreerd lid van een creatief therapeutische beroepsvereniging en/of vakgroep. De creatief therapeut draagt bij aan de ontwikkeling van het creatief therapeutisch handelen om de kwaliteit van het beroep te waarborgen en te verbeteren.

Ethiek

De creatief therapeut stelt zich ethisch op in het therapeutisch handelen. De ethische code is terug te vinden onder bijlage 1.

Werkveld

De creatief therapeut is werkzaam in onderstaande beroepsvelden. Deze zijn voortdurend in ontwikkeling.

Welzijns- en gezondheidssector

- Algemene sociale dienstverlening
- Lichamelijke gezondheidszorg
- Geestelijke gezondheidszorg
- Thuiszorg
- Relaties en seksualiteit
- Opleiding, werkloosheid en tewerkstelling
- Justitie
- Jongeren
- Kinderen en gezinnen
- Jeugdhulpverlening
- Ouderen
- Personen met een handicap
- Personen met een migratieachtergrond

Onderwijs

De cultuursector

Zelfstandige initiatieven

Diverse VZW's, NGO's,...

Bijlage 1: de ethische code van de creatief therapeut

Ethische code BVCT-ABAT vzw

Inleiding

De BVCT-ABAT vzw is de beroepsvereniging die alle Belgische creatief therapeuten – zijnde beeldend therapeuten, dans- en bewegingstherapeuten, dramatherapeuten en muziektherapeuten – verenigt en hun belangen behartigt.

De vereniging geeft richting aan de kwaliteitsbevordering van creatief therapeutische beroepen en maakt zich sterk hun positie in het Belgische landschap van hulpverlening en therapie te verstevigen.

Deze ethische code is ontwikkeld om de kwaliteitsbevordering en de professionalisering van het beroep creatieve therapie in de hand te werken. Creatief therapeuten die geregistreerd lid zijn van de BVCT-ABAT vzw verbinden zich ertoe zich te houden aan de ethische code. Dit houdt in dat de creatief therapeut een persoonlijke verantwoordelijkheid draagt zowel over de therapeutische taak waarover hij beschikt als over de therapeutische relatie die hij aangaat met de cliënten. Hij zal zich inzetten het aanzien van zijn beroep in de maatschappij te bevorderen door zijn beroep op een volstrekt integere wijze uit te oefenen.

Deze code kan gezien worden als een aanvulling op het beroepsprofiel. In dit beroepsprofiel zijn alle beroepstaken beschreven waarmee de creatief therapeutische beroepsbeoefenaar te maken krijgt. Het beroepsprofiel verduidelijkt de inhoud van het beroep, de taken en competenties van de creatief therapeut. In deze code worden dan ook de 'verschillende taakgebieden' van het beroepsprofiel teruggevonden. Onderstaand een korte schets van een aantal begrippen, voor verdere beschrijvingen wordt verwezen naar het beroepsprofiel.

Begrippen:

- De benaming '**Creatieve Therapie**' overkoepelt de gespecialiseerde behandelvormen beeldende therapie, dans- en bewegingstherapie, dramatherapie en muziektherapie. Deze worden ingezet in de behandeling van cliënten met psychosociale problemen en/of psychiatrische stoornissen waarbij het medium beeldend, dans, drama of muziek op een methodische wijze wordt ingezet.
- **Behandelingen** door creatief therapeuten vinden op een weloverwogen, systematische, stapsgewijze, doelgerichte (op efficiëntie gerichte) werkuitvoering plaats. De term 'behandeling' geeft weer dat primaire doelstellingen van creatief therapeuten in algemene zin gericht zijn op het terugdringen van de stoornis, het verminderen van de symptomen van een stoornis, het op gang brengen van gestagneerde ontwikkeling, het voorkomen van achteruitgang in het functioneren en/of het verbeteren van psychosociaal functioneren. De behandelingen zijn gebaseerd op een psychotherapeutisch kader, zoals psychoanalyse, cognitieve gedragstherapie, systeemtherapie,...
- **Doelgroep/cliënt:** Creatief therapeuten behandelen cliënten met een breed scala aan 'psychosociale problemen en psychiatrische stoornissen'. Met deze begrippen wordt ook verwezen naar ontwikkelingsstoornissen, (gevolgen van) lichamelijke of verstandelijke beperkingen, psychosomatische klachten en psychomotorische klachten. De problematiek die door creatief therapeuten wordt behandeld, heeft in het algemeen biologische, sociale en psychische componenten en kan zich afspelen op diverse levensgebieden. Cliënten kunnen tot alle leeftijdsgroepen behoren: kinderen, jeugd, volwassenen en ouderen. In het

kader van deze beroepscode wordt de term 'cliënt' gebruikt, waarmee ook 'patiënt' wordt bedoeld (of de wettelijk vertegenwoordiger, als de cliënt minderjarig is, ernstig ziek of gehandicapt, en wel zodanig dat hij zijn wil niet kenbaar kan maken)

NB. Op alle plaatsen waar 'hij' staat kan ook 'zij' of 'hen' gelezen worden. In verband met de leesbaarheid is voor één vorm gekozen. Op alle plaatsen waar 'creatief therapeut' staat wordt bedoeld: een geregistreerd lid van de BVCT-ABAT vzw

Doel

Deze ethische code dient om cliënten te beschermen tegen onethische praktijken en om geregistreerde leden te oriënteren in hun beroep.

1. Eerste doel van de Ethische Code is om cliënten te beschermen tegen onethische praktijken, alsook om cliënten te verzekeren dat hun welzijn voorrang krijgt op elke andere overweging binnen de creatieve therapie.

Het bovengenoemde doel is prioritair.

1. Andere gewettigde doelen zijn: bescherming, welzijn en professionele ontwikkeling van de leden, alsook de evolutie van het vak creatieve therapie en de erkenning van de titel 'creatief therapeut'.
2. De code heeft eveneens als doel het uitoefenen van het beroep 'creatief therapeut' te binden aan een aantal normen en waarden. Deze normen en waarden zijn in deze code vertaald in een aantal gedragsregels.

BEROEPSCODE

Regels omtrent deskundigheid

- De creatief therapeut kan enkel zijn beroep uitoefenen na het beëindigen van een erkende opleiding
- De creatief therapeut houdt rekening met zijn persoonlijke mogelijkheden en beperkingen betreffende deskundigheid en emotioneel functioneren.
- De creatief therapeut consulteert zo nodig andere deskundigen, verwijst door en/of verzekert zich van adequate begeleiding/supervisie.

Regels omtrent de algemene professionele houding

- Het welzijn en de veiligheid van de cliënt krijgt voorrang op elke andere overweging binnen de creatieve therapie
- De creatief therapeut streeft de hoogste ethische standaarden na in het belang van zijn cliënt. De creatief therapeut is geregistreerd of is aantoonbaar bezig met opname in het Register creatief therapeutische Beroepen.
- De creatief therapeut verleent hulp aan de cliënt met respect voor zelfbeschikking van de cliënt. Hij begeleidt de cliënt in het begrijpen van de opties in het maken van eigen keuzes en respecteert de keuzes die de cliënt maakt.

- De creatief therapeut zal geen cliënten behandelen van dewelke de ziektebeelden buiten zijn competentie liggen. Dit houdt ook gevallen in waarbij specifieke technieken die buiten het vakgebied van de therapeut vallen, vereist zijn. Hij is zich bewust van zijn eigen vooroordelen, normen en waarden. Indien nodig verwijst hij door naar een collega.
- De creatief therapeut zal geen sessies, supervisies, trainingen en/of onderzoek laten doorgaan wanneer hij/zij er mentaal of fysiek niet toe in staat is. Dit impliceert ook dat de creatief therapeut tijdens de behandeling niet onder invloed van alcohol en/of drugs en/of andere middelen is die het hulpverlenerscontact ongunstig zouden kunnen beïnvloeden. De creatief therapeut kent de eigen grenzen wat belasting betreft en neemt zo nodig de juiste ontlastende maatregelen.
- De creatief therapeut dient de rechten en de waardigheid van het individu te respecteren op een niet-discriminerende manier. De cliënt heeft recht op een assessment en behandeling ongeacht zijn ras, religie, etniciteit, geslacht of seksuele geaardheid.
- Wanneer de behandeling geheel of gedeeltelijk door een stagiair van de creatief therapeut wordt uitgevoerd, dan blijft de creatief therapeut verantwoordelijk voor de behandeling met inachtneming van deze code.

Regels omtrent de therapeut-cliënt relatie / Specifieke verantwoordelijkheden t.o.v. cliënten

- De creatief therapeut is zich bewust van de graad van afhankelijkheid inherent aan de therapeutische relatie. Hij zal in geen enkel geval het creatief therapeutische proces gebruiken om persoonlijke doelen (bijvoorbeeld emotionele, seksuele, sociale of economische doeleinden) te dienen.
- De creatief therapeut is duidelijk over vergoeding voor de sessies. Hij is duidelijk over het feit dat bijkomende giften niet nodig zijn.
- De creatief therapeut handelt met respect voor de waardigheid van de cliënt en zal niet verder in het privéleven van de betrokkenen doordringen dan nodig is voor het gestelde doel. Hij zal het recht van de cliënt respecteren om volgens een eigen overtuiging te leven. De creatief therapeut dient zich tegenover de cliënt en zijn directe omgeving respectvol te gedragen. Informaliteit, die niet duidelijk gewenst is, dient achterwege te blijven. Therapie aan familie en vrienden is uitgesloten.
- De creatief therapeut verklaart duidelijk aan de cliënt dat de therapeutische relatie die wordt aangegaan binnen een creatief therapeutische behandeling onder een aantal voorwaarden en kenmerken gebeurt: zijn hier van toepassing: duidelijkheid rond de creatief therapeutische oriëntatie, een verduidelijking van het beroepsgeheim ten aanzien van de cliënt, de afspraken rond het beroepsgeheim en de uitzonderingen hierop (zie onderstaand hoofdstuk ter zake), de afspraken rond betaling en duur van de behandeling.
- De creatief therapeut zal zich onthouden van elk persoonlijk contact met de cliënt die niet binnen de therapeutische behandelingsrelatie kan gezien worden, bijvoorbeeld het aangaan van een seksuele relatie met de cliënt (verduidelijking: zie volgende vier punten), de cliënt professioneel in dienst nemen, geld lenen van de cliënt, samenwerken binnen een onderneming,...
- Wanneer bij de creatief therapeut, dan wel bij de cliënt, eenzijdig of wederzijds andere dan in een professionele hulpverlening passende gevoelens een niet therapie-bevorderende rol spelen (waaronder verliefdheid en seksualiteit en/of sterke overdracht- en

tegenoverdrachtgevoelens), dan dient een collega, intervisor of supervisor geraadpleegd te worden om gezamenlijk na te gaan of: a) de aangegane professionele relatie - die in een dergelijk geval ernstig onder druk komt te staan - gecontinueerd kan worden en op welke voorwaarden dat dan zou kunnen; b) verwijzing dient plaats te vinden en op welke manier dat zou moeten gebeuren. De creatief therapeut dient hier vervolgens naar te handelen.

- De creatief therapeut zal nimmer een seksuele en/of intieme en/of persoonlijke relatie aangaan met de cliënt of supervisant tijdens en na het beëindigen van de hulpverleningsrelatie.
- De creatief therapeut onthoudt zich van seksueel gedrag en als seksueel op te vatten handelingen, verbaal en non-verbaal, in hulpverleningscontacten. Dit wil echter niet zeggen dat er met seksualiteit en aanverwante thema's in creatieve therapie niet gewerkt kan worden. Seksualiteit is een belangrijk onderdeel van het leven en van wie we zijn en dus ook van therapie. Het is aan de therapeut om ten alle tijden de grenzen, zoals in bovenstaande aangegeven, te bewaken.
- Naast verplichte informatie betreffende aard, doel en duur van de behandeling dient de creatief therapeut om ieder misverstand te voorkomen professionele handelingen en functionele aanrakingen en lichamelijk contact welke mogelijk als informeel zouden kunnen worden opgevat, te verklaren en met de nodige zorg te omgeven. Hierbij dient de toestemming van de cliënt te worden afgewacht. Hierbij dient opgemerkt te worden dat functionele aanrakingen/lichamelijkheid raken aan kernelementen van de behandelingsmethode. Goede voorlichting aan de cliënt is hierbij noodzakelijk.

Regels omtrent de uitoefening van het beroep/ de behandeling

- De creatief therapeut beoordeelt vanuit zijn eigen deskundigheid en in gesprek met de cliënt of creatieve therapie geïndiceerd is en welke behandelingsmethode(n), werkwijze(n) en techniek(en) het best inzetbaar zijn waarbij veiligheid in acht wordt genomen. Hij dient de keuze voor zijn gedrag en interventies te kunnen verantwoorden. Kennis van de sociale kaart is voor de creatief therapeut noodzaak.
- De creatief therapeut informeert, gevraagd of ongevraagd, de cliënt op een voor hen begrijpelijke wijze over de aard, de werkwijze en het doel van de behandeling. Hij laat ruimte voor gesprek over deze doelen, schept realistische verwachtingen over het verloop of de resultaten van de behandeling en spreekt met de cliënt een duidelijk evaluatiemoment af.
- De creatief therapeut sluit de behandeling af, in overleg met de cliënt, wanneer het gestelde doel van de behandeling optimaal is bereikt, wanneer de cliënt niet langer voordeel meer heeft van de creatieve therapie of wanneer een verwijzing naar een ander behandelaar geïndiceerd is.
- De creatief therapeut erkent het recht van de cliënt om de behandeling op elk moment te onderbreken, af te breken of medewerking te weigeren bij bepaalde therapeutische methoden, werkwijzen of technieken die de creatief therapeut hanteert. De therapeut neemt de verantwoordelijkheid voor eventuele verwijzing op zich.
- Als de creatief therapeut de behandeling, om welke reden dan ook, afbreekt of onderbreekt, motiveert en adviseert hij de cliënt wat betreft een optimaal vervolgtraject en/of draagt zorg voor adequate verwijzing.

Beroepsgeheim

- De creatief therapeut heeft met de cliënt een vertrouwensrelatie. Uit de behandeling verkregen kennis valt onder het beroepsgeheim. Het beroepsgeheim moet gesitueerd worden binnen een juridisch kader. De belangrijkste wettelijke bepaling m.b.t. het beroepsgeheim is artikel 458Sw van het Belgische strafwetboek. (Schellaert , 2013)
- De creatief therapeut zorgt ervoor dat anderen geen kennis kunnen nemen van wat er in de behandelruimte plaatsvindt of gezegd wordt in vertrouwelijkheid. Er is sprake van zwijgplicht: hiermee wordt bedoeld dat de geheimhouder principieel de plicht heeft te zwijgen over de inhoud die hij in het kader van zijn beroepsuitoefening of functie vernomen of vastgesteld heeft. Zwijgrecht is juridisch verbonden aan zwijgplicht: wie de plicht heeft om te zwijgen heeft ook het recht om te zwijgen, de geheimhouder kan niet gedwongen worden om de vertrouwensrelatie en de geheimhouding te verbreken.
- Vertrouwelijkheid is geen absoluut concept, de cliënt wordt hiervan op de hoogte gebracht. Binnen de rechtsleer wil men meer en meer afstappen van de enge interpretatie van de wettelijke zwijgplicht. In die context is er sprake van spreekrecht en soms ook spreekplicht.

Er zijn uitzonderingen op het beroepsgeheim en de zwijgplicht:

- De cliënt kan zelf het recht tot spreken verlenen. Als een cliënt een toestemming verleent moet hij dit vrijelijk, goed geïnformeerd en vooraf doen, over een specifiek materie en moet het een uitdrukkelijk beslissing zijn. Het is evenwel beter dat men de cliënt zelf de informatie laat doorgeven, niet alleen uit respect voor die cliënt, maar ook om zich te beschermen tegen een eventuele later intrekking van de toestemming.
- Artikel 458 Sw. bepaalt dat 'wie geroepen is om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen' het beroepsgeheim mag doorbreken zonder hiervoor gesanctioneerd te worden. Je hoeft daarom geen antwoord te geven op de vragen die jou gesteld worden, want hoewel de zwijgplicht vervalt, houd je wel het recht om te zwijgen. Voor eigen verdediging mag het beroepsgeheim ook doorbroken worden. Omwille van de volledigheid moet ook aangehaald worden dat er een wet is die voorziet dat iemand het recht heeft om te handelen, bijvoorbeeld spreken, als men handelt onder onweerstaanbare dwang, naast fysieke dwang, kan iemand ook bevangen worden door de psychische morele dwang.
- Een geheimhouder heeft in beperkte mate ook spreekrecht als de bekendmaking van geheimen noodzakelijk is met het oog op begeleiding of hulpverlening
- Van een hulpverlener wordt geen aangifte verwacht van feiten die hij verneemt in de uitoefening van zijn beroep, want het beroepsgeheim primeert op de meldingsplicht. Wanneer iemand echter in groot gevaar verkeert, is ook de geheimhouder verplicht hulp te bieden. In dat geval moet men zijn zwijgplicht doorbreken ten einde hulp te bieden omdat hier een hoger belang moet worden gevrijwaard dan het beroepsgeheim. Wanneer men dit niet doet, is er sprake van schuldig verzuim. Aansluitend bij schuldig verzuim is er in de jurisprudentie ook sprake van 'noodtoestand' als rechtvaardigingsgrond om het beroepsgeheim geldig te doorbreken.
- Wanneer de geheimhouder weet heeft van bepaalde misdrijven, zoals aanranding van de eerbaarheid of verkrachting,... van kwetsbare personen (bijv. minderjarigen)

kan de persoon, gebonden aan het beroepsgeheim, de zwijgplicht doorbreken en dit melden aan de procureur des Konings.

- Het beroepsgeheim kan worden doorbroken bij dreigend gevaar of aanhoudende schade. In dat geval wordt voorrang gegeven aan het recht van de cliënt (minderjarig of meerderjarig) en zijn omgeving om te worden beschermd tegen iedere vorm van geweld, misbruik en verwaarlozing.
 - Gezamenlijk beroepsgeheim: Binnen de vertrouwelijkheid van een multidisciplinair team wordt informatie over het creatief therapeutisch proces en kunstzinnig werk van de cliënt met teamleden gedeeld in het belang van het opstellen van een multidisciplinair behandelplan.
 - Gedeeld beroepsgeheim: gegevens die relevant (noodzakelijk en nuttig) zijn voor de hulpverlening aan de cliënt, kunnen, mits toelating van de cliënt, gedeeld worden met geschikte deskundigen buiten een multidisciplinair team, zoals verwijzers of therapeuten waarnaar verwezen wordt.
-
- Mits toelating van de betrokken cliënt kan/mag informatie gebruikt worden voor studiedagen en/of opleidingen waar ook de deelnemers aan het beroepsgeheim verbonden zijn. Ten behoeve van intervisie of supervisie mag de creatief therapeut geanonimiseerde cliëntgegevens verstrekken aan en bespreken met anderen, dit kan ook bijvoorbeeld voor opleidingsdoeleinden (bijv. met een stagiaire). Mits toelating van de betrokken cliënt mag anonieme informatie gepubliceerd en/of gepresenteerd worden als deel van een gevalstudie of een onderzoek. De creatief therapeut is verantwoordelijk voor het anonimiseren van het materiaal.

Regels omtrent dossierbeheer

- De creatief therapeut rapporteert over zijn professionele activiteiten zodanig dat hij in staat is rekenschap af te leggen aan de cliënt, aan beroepsgenoten, doorverwijzers en andere leden van multidisciplinair samengestelde teams waarbinnen hij werkzaam is. Dit schrijven moet altijd in functie zijn van de cliënt en getuigen van respect. Het is onderhevig aan de voorschriften van het beroepsgeheim.
- De creatief therapeut die in een instelling werkt, houdt zich aan de regels betreffende dossiervorming die binnen de instelling gelden. De creatief therapeut die een eigen praktijk voert, zorgt voor een systematische dossiervorming van voor de behandeling relevante stukken.
- De cliënt heeft recht op inzage in het creatief therapeutisch behandelplan en de voortgangsrapportage. Aanbevolen wordt de inzage plaats te laten vinden in aanwezigheid van de therapeut, waarbij hij mondelinge uitleg kan geven.
- De creatief therapeut kan gedurende de behandeling eigen werkaantekeningen maken en en/of band- en/of video-opnamen. Deze werkaantekeningen en opnamen behoren niet tot het dossier en zijn niet ter inzage, maar vallen wel onder het beroepsgeheim (zie volgend hoofdstuk)
- De creatief therapeut draagt zorg voor een eindrapportage van het therapieproces voor de cliënt.

Afspraken i.v.m. dossiervorming van beeldend materiaal

- Beelden die als therapeutisch middel vervaardigd worden tijdens therapie behoren tot een visueel dossier. Dit materiaal wordt ten voordele van het therapeutisch proces de duur van de therapie gebundeld op éénzelfde afgesproken plaats (portfolio, procesmap, schuif...), en bij voorkeur door de therapeut, in de therapieruimte, in bewaring gehouden. Met uitzondering van beelden die ten voordele van het therapeutisch proces in onderlinge overeenkomst (tijdelijk) een andere bestemming krijgen.
- Gecreëerde beelden blijven ten alle tijden eigendom van de cliënt en voor de therapeut vallen deze onder het beroepsgeheim. De therapeut kan ze bijgevolg niet verspreiden (in welke vorm dan ook) zonder geschreven toestemming, met uitzondering van expositie binnen de therapieruimte, waarbij anonimiteit dient gerespecteerd te worden.
- In het kader van systeemtherapie kan een minderjarige de vraag worden gesteld om beelden met de ouders te delen. De minderjarige heeft recht op bescherming van zijn privéleven en in deze geldt onverminderd het beroepsgeheim van de hulpverlener. Hij of zij kan zich verzetten tegen de toegang tot de door hem aangewezen gegevens (in dit geval beeldend werk), dus ook tegenover ouders. Er moet hier uitgegaan worden van de competentiebenadering (decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige): er wordt uitgegaan van het vermoeden van bekwaamheid van alle minderjarigen om zelf te beslissen en/of toestemming te geven om informatie (die valt onder het beroepsgeheim) al of niet door te geven aan de ouders. Hierbij wordt participatie en dialoog centraal gezet. Ouders hebben wel het recht om alle nuttige informatie in te winnen die noodzakelijk is om hun beslissingsrecht uit te oefenen over fundamentele aspecten van de opvoeding, zoals onderwijs, godsdienst, of gezondheid. Dus enkel in gevallen dat dit recht primeert op het recht op privacy van de minderjarige kan een beeldend werk, zonder de toestemming van de jongere aan de ouders worden getoond.
- Bij afronden van de therapie zal het visuele dossier in zijn geheel aan de cliënt overhandigd worden. De cliënt staat vrij te beslissen wat hij hier verder mee doet. Indien de cliënt de therapie vroegtijdig beëindigd en/of beelden achterlaat blijven deze gedurende een (vooraf door de instelling en de therapeut bepaalde) tijd door de therapeut bewaard; ingaand vanaf het laatste contact. Tijdens deze periode kan de cliënt de beelden alsnog komen ophalen.
- De therapeut is niet aansprakelijk voor beschadiging aan beeldend materiaal dat bij hem in bewaring is/blijft.
- Wanneer de cliënt komt te overlijden beschikt de therapeut over het recht een weloverwogen professionele beslissing te maken over het al dan niet overhandigen van (delen) van het visueel dossier aan nabestaanden. Deze beslissing steunt op het engagement tav de overledene cliënt, niet op de behoeften van zijn nabestaanden.

Regels omtrent professionele relaties

- De creatief therapeut zal streven naar een goede, ondersteunende samenwerking met collega's creatief therapeuten en collega's uit andere beroepsdisciplines. Hij zal hun eventueel anders georiënteerde werkwijzen respecteren.
- De creatief therapeut zal zich onthouden van onrespectvolle opmerkingen over collega's. In geval van een conflict zal hij zoeken naar een aanvaardbare oplossing.

Verantwoordelijkheden t.o.v. opleidingen, supervisies, bijscholingen, ...

- De creatief therapeut zal zich inzetten om alle professionele kennis en vaardigheden te onderhouden en uit te breiden; dit onder de vorm van trainingen, studiedagen, supervisie,...
- De creatief therapeut neemt deel aan intervisie.
- De creatief therapeut is op de hoogte van recente ontwikkelingen, bijv. op de hoogte te blijven van nieuwe literatuur verbonden aan het beroep.

Regels omtrent onderzoek

- Bij elk onderzoek waarbij cliënten direct of indirect betrokken zijn, wordt voorrang gegeven aan hun persoonlijke belangen en hun veiligheid
- Het intellectuele vermogen van collega's zal respectvol worden gebruikt. De bijdrage van medewerkers zal duidelijk worden vermeld bij elke presentatie of publicatie

Regels omtrent publiciteit

- Leden die een privé-praktijk hebben, kunnen hiervoor publiciteit maken. Zij maken op een gepaste en accurate manier kenbaar wat hun aanbod, hun opleiding en hun ervaring inhoudt, zodat cliënten een geïnformeerde keuze kunnen maken.

Uitvoering van de ethische code

- BVCT-ABAT vzw zal een onderzoek instellen naar verklaarde inbreuken van de ethische code en, waar nodig, geregistreerde leden gepast onderrichten.